

10.11.2023

Ny måling: Danskerne mener ikke, at EU's grønne omstilling går for stærkt – men er splittede om landbrugets rolle i omstillingen

Tænketanken EUROPA har igennem Kantar Public foretaget en meningsmåling forud for Europa-Parlamentsvalget i juni 2024. Her bringer vi målingens resultater om klima og EU's grønne omstilling.

Skrevet af

**Emmanuel Molding
Nielsen**

📞 +45 61 10 66 93

✉️ emmanuel@thinkeuropa.dk

Rasmus Egmont Foss

📞 +4561106288

✉️ rasmus@thinkeuropa.dk

Kontakt

Emmanuel Molding Nielsen

📞 +45 61 10 66 93

✉ emmanuel@thinkeuropa.dk

Hovedkonklusioner

- I flere europæiske lande hævder ledende politikere nu, at EU's grønne omstilling går for stærkt - men ifølge en ny måling deles synspunktet kun af 18 pct. af danskerne, mens 64 pct. er uenige. Der er dog markante forskelle mellem blå og røde partiers vælgere.
- Målingen bekræfter, at der er stor uenighed om landbrugets rolle i den grønne omstilling. Omtrent halvdelen af alle danskerne mener, at "EU bør stille strengere miljø- og klimakrav til landbruget" - for vælgere i den blå opposition er det 33 pct., mens det for vælgerne i den røde opposition er 83 pct.
- Til trods for, at 'Klimaforandring og grøn omstilling' stadig er det vigtigste emne for den danske befolkning frem mod EP-valget i juni 2024, så udfordres den grønne dagsorden af andre prioriteter som 'håndtering af flygtninge og migranter' og 'sikkerhed og forsvar'.

Går EU's grønne omstilling for stærkt?

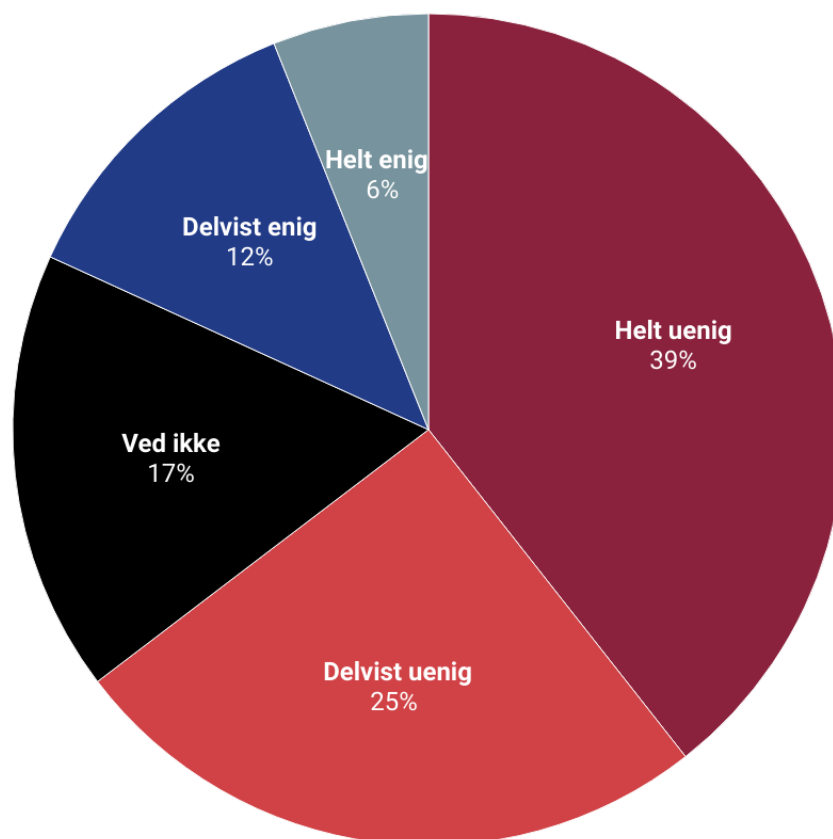
I 2019 blev både Folketingsvalget og Europa-Parlamentsvalget (EP-valget) udnævnt til "klimavalg". Sidstnævnte gav et gennembrud i EP til den grønne partigruppe, som var med til at sætte klimapolitik på den europapolitiske dagsorden og skabe grundlaget for en række banebrydende initiativer over de seneste år, herunder European Green Deal, den europæiske klimalov og Fit for 55.

Men op til EP-valget næste år sætter et voksende antal europæiske politikere nu spørgsmålstegn ved, om den grønne omstilling går for stærkt og har for store konsekvenser for fx EU's landbrug. I Europa-Parlamentet har særligt den kristendemokratiske gruppe (EPP) og dets leder Manfred Weber talt stærkt for at sænke tempoet på EU's grønne omstilling. Det samme ses i flere medlemslande: I Holland blev landbrugsprotestpartiet BBB det største parti i alle landets provinser ved valget i marts; i Tyskland har koalitionsregeringen mødt hård modstand til forslaget om at udskifte gasfyr med varmepumper; og i Sverige har Ulf Kristerssons regering opgivet at nå landets 2030-klimamålsætning for transportsektoren.

Langt de færreste danskerne mener til gengæld, at EU's grønne omstilling går for stærkt, viser Tænketanken EUROPAs nye måling. Blot 18 pct. af danskerne er helt eller delvist enige i synspunktet, mens næsten to tredjedele (64 pct.) af de adspurgte erklærer sig uenige. Det tyder på, at der er fortsat opbakning i Danmark til de klimaambitioner, som EU har lagt for dagen efter valget i 2019.

Danskerne mener ikke, at EU's grønne omstilling går for stærkt

Hvor enig eller uenig er du, i at EU's grønne omstilling går for stærkt?

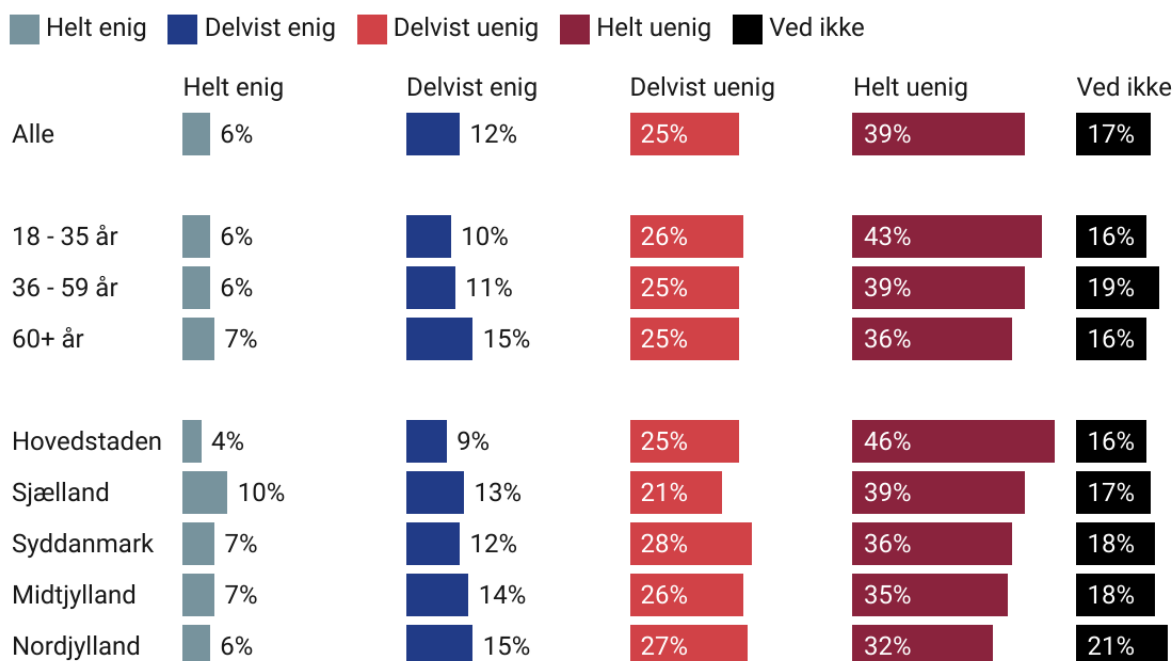
© Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Grafik: Tænk tanken EUROPA • Lavet med Datawrapper

Opbakningen til en ambitiøs grøn omstilling findes på tværs af alder og geografi. Selvom der er særlig stor opbakning blandt unge (69 pct.) og personer i hovedstaden (71 pct.), er der generel enighed i befolkningen om, at EU's grønne omstilling ikke går for stærkt. I Nordjylland mener f.eks. 59 pct., at omstillingen ikke går for stærkt, og i aldersgruppen 60+ år er tallet 61 pct.

Et bredt udsnit af danskerne mener ikke, at EU's grønne omstilling går for stærkt

Hvor enig eller uenig er du i, at EU's grønne omstilling går for stærkt?

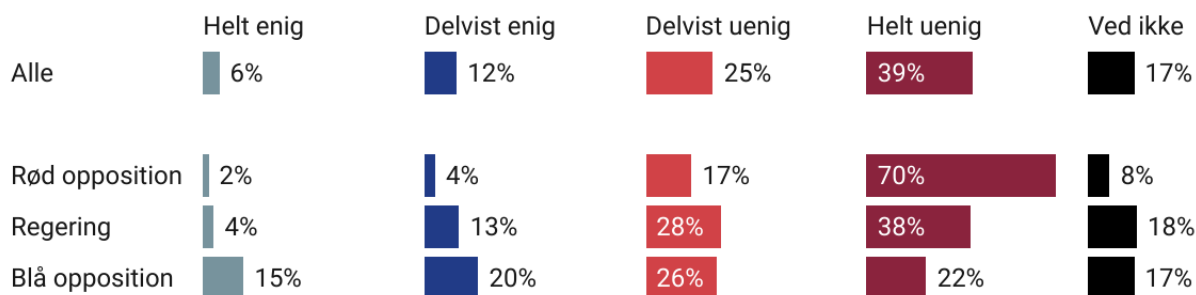
© Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Lavet med Datawrapper

Ser man på respondenternes politiske tilhørsforhold, er der derimod markante forskelle i deres svar på spørgsmålet. Regeringens vælgere ligger tæt på landsgennemsnittet, men for den røde opposition (RV, AL, EN, SF) er 87 pct. helt eller delvist uenige i synspunktet – og i blå opposition (K, LA, DF, DD, NB) er det blot 48 pct.

Blå og røde vælgere ser forskelligt på EU's grønne omstilling

Hvor enig eller uenig er du i, at EU's grønne omstilling går for stærkt?

© Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Grafik: Tænk tanken EUROPA • Lavet med Datawrapper

Landbrugets omstilling splitter danskerne

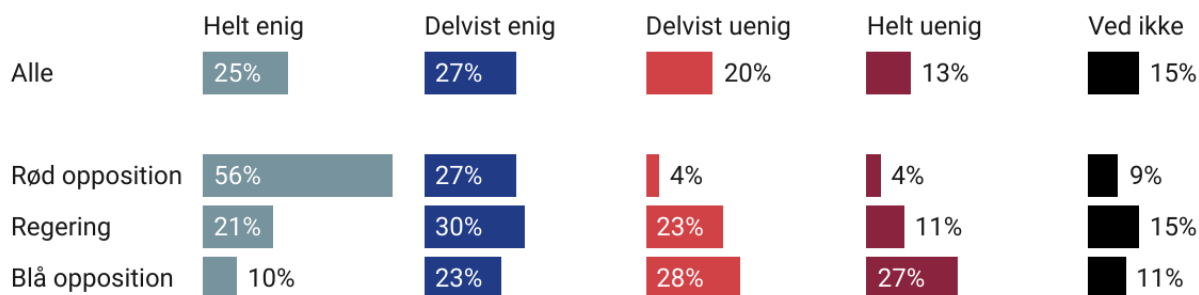
Selvom danskerne generelt ønsker et højt tempo for EU's grønne omstilling, opstår der hurtigt uenighed, når spørgsmålet bliver mere konkret.

Her er landbruget et godt eksempel på, at danskerne er mere splittede, lige så snart det handler om konkrete udfordringer og sektorer: 52 pct. af danskerne erklærer sig enige i, at der bør stilles strengere miljø- og klimakrav i EU til landbruget, mens 33 pct. erklærer sig uenige.

Der er store forskelle afhængigt af politisk ståsted. Hele 83 pct. af vælgere fra den røde opposition mener, at der skal stilles strengere reguleringskrav til landbruget, mens det tal er 33 pct. for den blå opposition og 51 pct. for vælgere fra midterregeringen.

Landbruget splitter vælgerne

Hvor enig eller uenig er du i, at EU bør stille strengere miljø- og klimakrav til landbruget?

© Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Lavet med Datawrapper

Unghederne blandt de danske vælgere om landbrugets rolle i den grønne omstilling flugter med politiseringen af emnet i Europa-Parlamentet. I maj 2023 præsenterede den kristendemokratiske gruppe (EPP) sin Pagt for Europæiske Landmænd, der lægger op til, at partiet skal forsvare de europæiske landmænds interesser, især ift. den grønne omstilling af landbruget.

EPP's politisering af emnet kan ses som en reaktion på diverse landbrugsprotestbevægelser, der er sprunget frem på tværs af Europa de seneste år: BBB i Holland¹, Farmers Defense Force i Belgien, og Farmers' Alliance i Irland.

I juli 2023 gik EPP i offensiven mod Kommissionens planlagte Naturgenopretningslov, da de mente, at den i for høj grad svækkede Europas fødevarer sikkerhed ovenpå krigen i Ukraine.² I sidste ende blev Europa-Parlamentets position vedtaget med et snævert flertal³, men det er et godt eksempel på politiseringen af landbrugspolitik, som man ser både i Danmark og på europæisk plan.

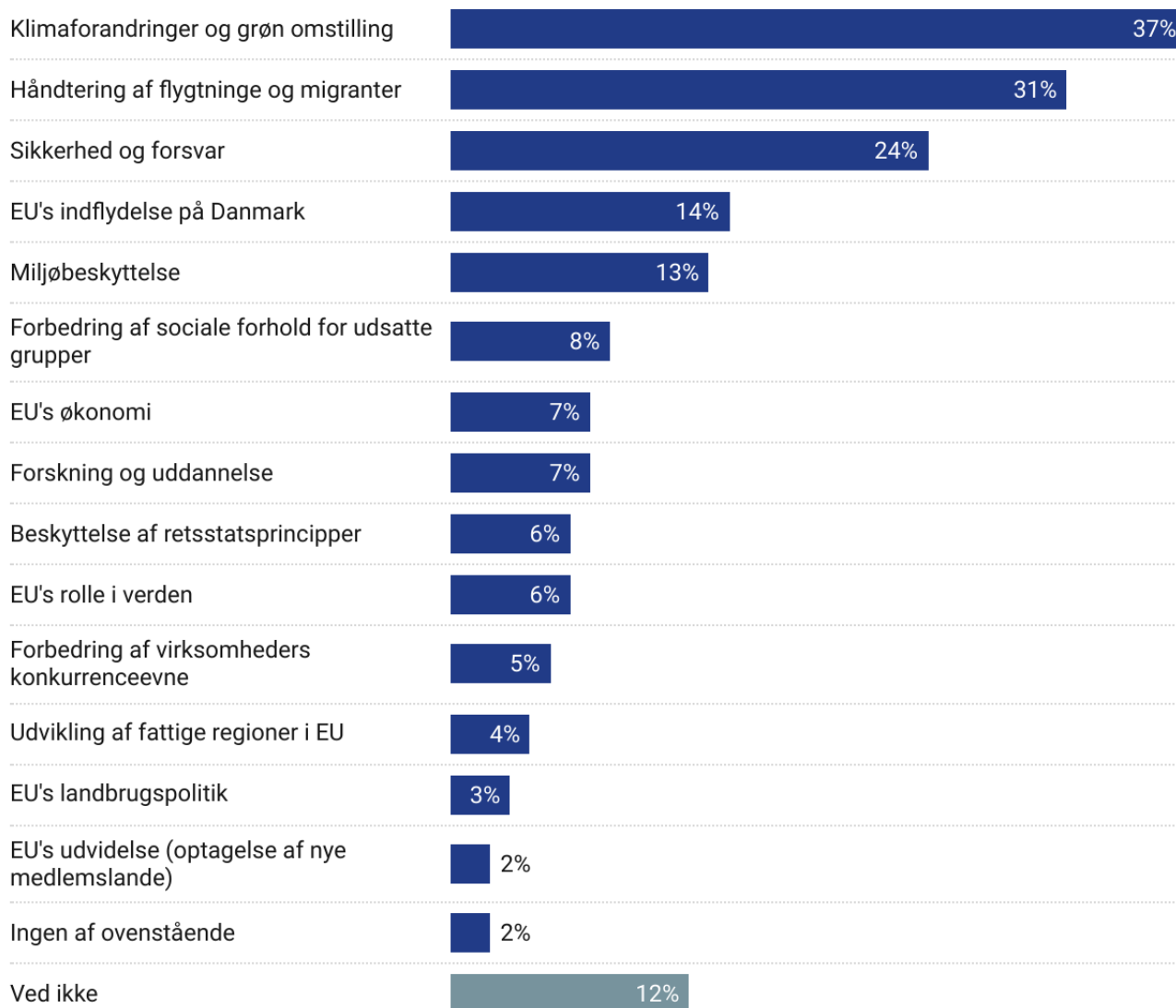
Klima er stadig det vigtigste emne for vælgerne til EP-valget, men i tæt konkurrence med andre prioriteter

Klima og den grønne omstilling er fortsat det emne, der betyder mest for danskernes stemme ved EP-valget i 2024, men samtidig bliver den grønne dagsorden i stigende grad udfordret af andre prioriteter. Vores måling viser, at 37 pct. af danskerne rangerer "klimaforandringer og grøn omstilling" som et af de to vigtigste emner til EP-

valget i 2024. At tallet ikke er højere, skyldes især, at blot 16 pct. af vælgerne i den blå opposition betegner emnet som et af de to vigtigste – mod 65 pct. blandt partierne til venstre for regeringen.

Klima, migration og sikkerhed er vigtigst for danske vælgere

Hvilke emner betyder mest for din stemme til Europa-Parlamentsvalget i 2024? Du kan angive op til 2 svar.

© Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Lavet med Datawrapper

De to emner, der udover klima og grøn omstilling fylder mest hos de danske vælgere, er håndtering af migranter og flygtninge samt sikkerhed og forsvar.

Håndtering af flygtninge og migranter har traditionelt været et emne, der har fyldt

meget hos danskerne, særligt i årene omkring flygtningekrisen i 2015. I år har EU haft det højeste antal irregulære ankomster siden 2016⁴, hvilket bl.a. er drevet af uroligheder i Mellemøsten⁵ og i Afrika, særligt i Sahelregionen.⁶ I den europapolitiske debat har forhandlingerne om EU's nye migrations- og asylpagt derfor fyldt meget i 2023. Samtidig har et stort antal ukrainske flygtninge ret til midlertidig beskyttelse pga. krigen mod Rusland.

Ruslands invasion af Ukraine har også gjort 'sikkerhed og forsvar' mere aktuelt i EU, og målingen tyder på, at det har indprentet emnet i danskernes bevidsthed. Dertil stemte danskerne om forsvarsforbeholdet i sommeren 2022.

Målingen er finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

1thinkeuropa.dk/debatindlaeg/2023-03-hollandsk-landmandsparti-er-en-europaeisk-testcase

2www.euractiv.com/section/energy-environment/news/nature-restoration-law-on-knife-edge-as-centre-right-epp-walks-out-on-talks/

3www.theguardian.com/world/2023/jul/12/eu-passes-nature-restoration-law-vote-meps

4www.consilium.europa.eu/da/policies/eu-migration-policy/

5www.nytimes.com/live/2023/10/09/world/israel-gaza-war-hamas#1f62e25f-f705-5793-91eb-769638ce1114

[6www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2023\)753951](https://6www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2023)753951)